

До 300-річчя від дня народження Г.С.Сковороди

**«ЄВРОПУ ЄДНАЄ ЗДОРОВЕ МАЙБУТНЄ»
крос-форум
в межах програми Президента України
«ЗДОРОВА Україна»**

Збірник наукових праць

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

ЄВРОПУ ЄДНАЄ ЗДОРОВЕ МАЙБУТНЄ

Збірник наукових праць

Харків 2022

Редакційна колегія:

Головний редактор – Бойчук Юрій Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Заступник головного редактора – Бережна Світлана Вікторівна, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Відповідальний секретар – Галій Алла Іванівна – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Члени редакційної колегії:

Бондар Віталій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, заслужений працівник освіти України, професор кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Бацилєва Ольга Валеріївна - доктор психологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Гончаренко Марія Степанівна – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Дрозжик Людмила Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Казачінер Олена Семенівна - доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Коваленко Вікторія Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Луценко Олена Володимирівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Микитюк Сергій Олександрович – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету природничої, спеціальної і здоров'язбережувальної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Науменко Наталія Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Перетяга Людмила Євгенівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Сінопальнікова Наталія Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Щербак Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології, Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Рекомендовано редакційно-видавничим відділом

Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, протокол № 8 від 15.12.21 р.

«Європу єднеє здорове майбутнє» крос-форум в межах програми Президента України «Здорова Україна» / збірник наукових праць / за загальною редакцією проф. Бойчука Ю. Д. – Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. – 220 с.

Збірник містить наукові праці, які присвячені висвітленню проблеми здоров'я та здоров'язбереження студентської молоді, організації процесу формування здорового способу життя в сучасних закладах вищої освіти. Розглянуто широке коло теоретичних та практичних питань, які характеризують процеси формування механізмів здоров'я на різних рівнях здоров'язбереження.

Також частина праць присвячена проблемі формування порушень психофізичного розвитку та комплексного психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладах спеціальної освіти.

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

<i>Бережна Т.І.</i> Готовність учителів до впровадження здоров'язбережувальних технологій у реалізації концепції «нова української школа»	10
<i>Бойчук Ю.Д., Науменко Н.В.</i> Технологічні аспекти формування духовного здоров'я студентської молоді	18
<i>Борзик О. Б., Дехтярьова О.О.</i> Застосування здоров'язберігаючих технологій в освітньому процесі педагогічних ЗВО	20
<i>Вознюк О.В.</i> Психологія здоров'я	25
<i>Волошанська С.Я., Гойванович Н.К., Філь В.М.</i> Співробітництво з фахівцями Польщі та Бельгії з підготовки вчителів і медсестер	36
<i>Галій А. І.</i> Актуальні питання методики викладання дисципліни «Основи здоров'я» в загальноосвітній школі	39
<i>Гончаренко М.С.</i> Освіта нового століття: тенденції та перспективи	43
<i>Гуров А.Ф.</i> Визначення стійкості до стресів у здобувачів вищої освіти.....	50
<i>Деменко А.В.</i> Поняття про здоров'язбережувальні технології, їх основні завдання	51
<i>Дрожик Л.В., Щербак І.М.</i> Шляхи створення здоров'язбережувального освітнього середовища в закладах вищої освіти	52
<i>Зеленов Є.А.</i> Планетарне виховання студентської молоді в сучасних умовах	54
<i>Козлов А.В., Науменко Н.В., Гогіна Т.І.</i> Формування професійного здоров'я майбутніх педагогів засобами фізичного виховання	59
<i>Кос М.В.</i> Імітаційне моделювання як засіб психологічної підготовки майбутніх офіцерів тактичного рівня у вищих військових навчальних закладах	62
<i>Кос О. І.</i> Педагогічні умови формування когнітивного (інтелектуального) компоненту гуманістичних цінностей студентів-волонтерів засобами лікарняної анімації	64
<i>Крат Є. С.</i> Використання серед здобувачів середньої освіти тренінгів на уроках основ здоров'я та біології	66
<i>Лобанова А.С.</i> Самоменеджмент як сучасна технологія організації й регуляції способу життя студентства	67
<i>Лугова М.С.</i> Дитинство без наркотиків, субкультурний підхід до питання наркозалежності	71
<i>Мірошниченко В.І., Ніжевська Т. В.</i> Підготовка майбутніх вчителів початкових класів до здоров'язбережувальної роботи на основі рухової активності з використанням активних методів навчання	74

Бойчук Ю.Д.

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України
ректор Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди,

Науменко Н.В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри здоров'я людини,
реабілітології і спеціальної психології
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С.Сковороди

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

На сучасному етапі розвитку держави та суспільства здоров'я людини розглядається як глобальна проблема. Ситуація зі станом здоров'я населення в Україні погіршується через низький рівень знань переважної більшості людей щодо фундаментальних законів раціонального формування, збереження та зміцнення свого власного здоров'я впродовж усього життя, зневажливе й нерідко безвідповідальне ставлення до цієї єдиної онтологічної цінності, якою природа нагороджує людину разом із життям [1; 2].

Єдиним шляхом подолання проблеми нездоров'я є кардинальна зміна поглядів людини на його причини та наслідки. Саме перебудова системи освіти на всіх її рівнях дозволить здійснювати гармонійний розвиток особистості згідно викликів сьогодення.

Метою освіти Закону України «Про освіту» встановлено «всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству» [3], що зумовлює необхідність перегляду змісту та методичного забезпечення обов'язкового та вибіркового компонентів освітніх програм, форм, методів та технологій навчання за для реалізації зазначених завдань.

Формування духовного здоров'я, як складової компоненти здоров'я студентської молоді, неможливо здійснити без технологічного забезпечення цього процесу. Маємо на увазі, систему певних педагогічних дій та методів разом із сукупністю функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних засобів.

Підґрунтям для успішної реалізації технології формування духовного здоров'я студентської молоді є дотримання загальнопедагогічних принципів гуманізації, науковості, цілісності, зв'язку з життям, індивідуалізації, активності в педагогічній діяльності та ін.

Завданнями технології формування духовного здоров'я студентської молоді є: формування в майбутніх фахівців потреби в оволодінні духовними цінностями та бажання до збереження та зміцнення духовного здоров'я; організація навчально-пізнавальної діяльності, яка забезпечує сформованість у студентів необхідних знань, умінь та особистісних якостей.

Метою підготовчого етапу технології формування духовного здоров'я студентської молоді є створення навчально-методичного забезпечення, що полягає у модифікації змісту освітньої компоненти, підготовці інтегрованих навчально-методичних комплексів.

На мотиваційному етапі процесу формування духовного здоров'я студентів варто звернути увагу на розвиток у них позитивної мотивації щодо формування особистісних якостей, оволодіння загальнолюдськими цінностями, які сприяють зміцненню духовного здоров'я та визначають життєвий та професійний успіх.

Ефективність процесу формування духовного здоров'я студентської молоді залежить, головним чином, від осмислення особистістю своєї діяльності, як суб'єкта цієї діяльності, поєднання власного життєвого досвіду із соціальним і професійним. Для успішної реалізації таких підходів важливо використовувати проблемний підхід у навчанні. Ефективною для формування духовного здоров'я є командна робота. Така взаємодія дозволяє формувати в особистості гнучкі навички, які на сьогодні є найважливішими для духовного розвитку та успішної соціалізації, серед них: вміння працювати в команді, лідерські якості, гнучкість, креативність, вміння приймати рішення, критичне та аналітичне мислення та ін.

На аналітичному етапі перевіряються не тільки засвоєні знання, вміння та навички, але й способи ефективної роботи, розвиток особистісних якостей, здатність критично ставитися до результатів власної діяльності. З цією метою доречно пропонувати студентам вирішувати нестандартні життєві та професійні ситуації, які необхідно проаналізувати, виділити проблему, запропонувати варіанти рішень. Важливим також є використання рефлексивних тренінгів, які дають можливість проаналізувати доречність власних дій та дій своїх колег, помилки у вирішенні поставленого завдання. Такий метод дозволяє глибше пізнати себе як особистість і як суб'єкт професійної діяльності.

Таким чином, технологія формування духовного здоров'я студентської молоді є комплексною характеристикою, яка несе в собі духовний вплив на різні аспекти студентського життя з метою збереження та зміцнення духовного здоров'я особистості та заснована на активній взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Література:

1. Бобрицька В. І. Формування здорового способу життя у майбутніх учителів / В. І. Бобрицька : монографія. – Полтава : Скайтек, 2006. – 432 с.
2. Гончаренко М. С. Валеопедагогические аспекты духовности : учеб. пособие / М. С. Гончаренко. – Харьков : ХНУ, 2007. – 400 с.
3. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>